

EKSHUMACJE – PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 *Ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2337) Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu przysługuje prawo zarządzania ekshumacją zwłok z grobu wojennego i przeniesienia ich do innego grobu.

Wskutek umotywowanej prośby rodziny lub otoczenia osoby pochowanej w grobie wojennym bądź prośby instytucji społecznej (do których zalicza się jednostki administracji samorządowej) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej może zezwolić na ekshumację zwłok z grobu wojennego i przeniesienia ich na inne miejsce w kraju lub poza granicami Państwa oraz na sprowadzenie zwłok z obcego państwa celem ich pochowania w kraju w grobie wojennym.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej może także zarządzić z urzędu ekshumację zwłok z grobu wojennego w związku z uzyskaniem informacji o zagrożeniu grobu zniszczeniem lub ze względu na jego lokalizację, która uniemożliwia objęcie obiektu trwałą i skuteczną opieką.

Od decyzji Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, o których mowa w art. 4a ww. *Ustawy* przysługuje odwołanie do Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Ekshumacje należy przeprowadzać w sposób zgodny z przepisami *Ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych* (Dz. U. z 2024 r., poz. 576), *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi* (Dz. U. z 2021, poz. 1910) oraz *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków* (Dz. U. z 2011 r., Nr 75, poz. 405).

Jednocześnie zgodnie z *Ustawą z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych z 1933 r.* Wojewoda jako przedstawiciel administracji rządowej w terenie odpowiada za sprawy grobów wojennych znajdujących się na terenie swojego województwa. Przed rozpoczęciem prac należy więc uzyskać opinię Wojewody w sprawie ekshumacji i ustalić z nim miejsce docelowego pochówku odnalezionych szczątków.